

+

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Τά σύγχρονα ἠλεκτρονικά μέσα στήν ὑπηρεσία τοῦ
ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας».

Πέμπτη 12 Ἰουνίου 2008

Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἱερά Μονή Πεντέλης

Ἡλεκτρονικά μέσα: διάυλος ἐπικοινωνίας μέ τούς νέους.

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι καί Θεοφιλέστατοι Ἄγιοι Ἀρχιερεῖς,

Σεβαστοί πατέρες,

Ἐλλογιμότατοι κύριοι Καθηγητές,

Ἀγαπητοί ἀδελφοί καί ἀδελφές,

.....

.....

Ἔρχεται, λοιπόν, μιά μέρα ἕνας πιτσιρικάς γνωστός μου
καί μοῦ λέει: «Πάτερ, θά μοῦ κάνεις ἕνα ρορό (rr) τό πισί
(pc) γιατί κόλλησε;»

«Τί νά σοῦ κάνω;»

«Ένα ρορό (rr) τό πισί (pc) γιατί κόλλησε!».

«Τί ρορό βρέ σύ» τοῦ λέω,

«Πᾶς καλά; Τί ἐννοεῖς;»

«Restart, γιατί κόλλησε»!

«Restart» = Ἐπανεκκίνηση δηλαδή!!!

Κι ἕνας ἄλλος διάλογος μεταξύ δυό νέων:

- Ὅμιτζί, ρέ Γιῶργο, κοίτα τί ἔπαθα!

- Λόλ ρέ σύ! Ἀφοῦ λίβαρες ἦταν νά μὴν τό πάθεις;

Μήπως καταλάβατε σεῖς τί ἀκριβῶς εἰπώθηκε; Οὔτε κι ἐγώ. Ἀλλά μετά ἀπό πολύμηνα «μαθήματα» μπορῶ τώρα νά σᾶς ἐξηγήσω:

Ὅμιτζί = omg = oh my god = ὦ θεέ μου

Λόλ = LoL = Laugh out loud = γελάω δυνατά

Λίβαρες <-> ἀπό τό leave πού σημαίνει φεύγω => ἔφυγες.

Κάπως ἔτσι μιλοῦν σήμερα οἱ νέοι μας. Οἱ νέοι τῆς νέας τεχνολογίας. Τά παιδιά κι οἱ νέοι πού τρῶνε, κοιμοῦνται κι ἀναπνέουν μέσα ἀπό ὀθόνες... Ἡ νέα γενιά πού ἐρωτοτροπεῖ μέσω SMS στό κινητό, ἐπικοινωνεῖ μέ τούς φίλους της στα chat rooms στό Ἴντερνέτ, ἀκούει ταυτόχρονα μουσική μέ τό ἕνα ἀκουστικό τοῦ i-rod στό αὐτί -τό ἄλλο ριγμένο ἀνέμελα ὡς ἀξεσουάρ στό στήθος- καί ρίχνει κλεφτές ματιές στήν τηλεόραση, μήπως παίξει τίποτε καλό...

Comment:

Οί νέοι οί EMO καί οί TRENDY. Οί νέοι πού ψάχνουν κι οί νέοι πού ψάχνονται. Οί νέοι πού χάνουν κι οί νέοι πού χάνονται. Οί νέοι τῶν 700 €. Οί νέοι οί ἄνεργοι. Οί νέοι πού ἀγωνίζονται. Οί νέοι τῆς «ψηφιακῆς Ἑλλάδας». Οί νέοι τοῦ myspace καί τοῦ facebook. Οί νέοι τοῦ mp3, τοῦ κινητοῦ, τοῦ msn, τοῦ blog, τοῦ i-pod, τῆς ψηφιακῆς καί τῆς συνδρομητικῆς τηλεόρασης. Εἶναι ἡ «γενιά M». Ἀπό τό ἀγγλοσαξωνικό multitasking = ταυτόχρονη χρήση ἠλεκτρονικῶν συσκευῶν. Εἶναι τά παιδιά μας!

Ἡ σημερινή μας σύναξη ἀσχολεῖται τώρα μέ τό νέο. Τό νέο τοῦ σήμερα, τόν ἐνήλικά τοῦ αὐριο. Θά ἀρχίσω μέ μιὰ διαπίστωση:

Τά παιδιά εἶναι σήμερα μόνα τους!

Τά παιδιά μᾶς σήμερα εἶναι περισσότερο ἀπό ποτέ μόνα τους!

Τί θά κάνουμε γι' αὐτό;

Μοῦ ζητήσατε νά ἀσχοληθῶ μέ τό τί μπορούμε νά κάνουμε μέ τά νέα ἠλεκτρονικά μέσα, πού ἔχουμε στά χέρια μας... Ὅλοι λίγο πολύ ξέρουμε... Τό θέμα δέν εἶναι πῶς θά χρησιμοποιήσουμε τά νέα μέσα, αὐτό ἂν θελήσουμε μπορούμε εὐκολά νά τό βροῦμε...

Προσωπικά θεωρῶ ὅτι τό θέμα ἀφορᾷ ἐμᾶς τούς ἴδιους. Ἐμᾶς καί τόν καθένα μᾶς προσωπικά.

Εἴμαστε διατεθειμένοι νά κάνουμε κάτι; Εἴμαστε διατεθειμένοι νά δώσουμε κάτι, νά θυσιάσουμε κάτι γι' αὐτά;

Ἐννοῶ, χρόνο, χρῆμα, προσπάθεια, ἀλλά ἴσως καί τόν τρόπο πού ὡς τώρα βλέπαμε τά πράγματα...

Θέλουμε ἀληθινά νά πλησιάσουμε τό παιδί; Ἄν ἐτούτη ἡ συνάντηση βεβαιώνει πῶς ΝΑΙ, τότε χρειάζεται νά συνειδητοποιήσουμε πῶς γιά νά βροῦμε τό «χαμένο» παιδί, χρειάζεται ἐμεῖς πρῶτοι νά πᾶμε. Ἐμεῖς χρειάζεται νά πᾶμε στόν τόπο του. Ἐμεῖς ὑποχρεωνόμαστε ἀπό τήν Παύλεια ἀγάπη νά «γίνουμε τά πάντα τοῖς πᾶσιν», ἐμεῖς ἔχουμε τήν εὐθύνη νά κατεβροῦμε στόν τόπο του. Μά προπάντων: ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεάνθρωπος κατεβαίνει, συγ-καταβαίνει στό δικό μας τόπο. Γίνεται παιδί, μικραίνει γιά νά «μεγαλώσει» ἐμᾶς. Νά μᾶς κάνει παιδιά τοῦ Πατέρα Του, θεούς κατά χάρη. Καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριος -ὁ πάντοτε

ἐρχόμενος- πηγαίνει ἀργότερα ὡς ἐνήλικας νά συναντήσῃ τό κάθε Του παιδί προσωπικά – στόν δικό του τόπο.

Τήν Σαμαρείτισσα, στόν τόπο τῆς δίψας της.

Τόν Λάζαρο, στόν τάφο του...

Τόν παράλυτο, τόν τυφλό, τόν Ματθαῖο...

Ἐμεῖς, πατέρες καί ἀδελφοί μου – πρέπει νά πᾶμε πρῶτοι.

Πῶς νά πᾶμε, τώρα; Αὐτό εἶναι ἕνα ἄλλο ἐρώτημα. Ὡς αὐθεντίες; Ὡς ἐξουσίαν ἔχοντες; Ὡς εἰδήμονες ἢ ὡς σωτήρες; Ὁχι. Ὡς ἀχρεῖοι δούλοι - ὅπως Ἐκεῖνος μᾶς ἄφησε παρακαταθήκη.

Μαθητεύσαντες.

Ἐμεῖς θά πᾶμε γιά νά μάθουμε τά παιδιά μας ποῦ βρίσκονται.

Ἐμεῖς θά σκύψουμε καί θά ἀκούσουμε.

Ἐμεῖς θά τούς δώσουμε τόπο νά μιλήσουν.

Πολλοί ἄλλοι μᾶς ἔχουνε ἤδη προλάβει.

Τούς ἔχουν δώσει ἕναν εἰκονικό τόπο.

Τούς ἔχουν χαρίσει μιάν εἰκονική ζωή. Μιάν “Second life”
μιά «δεύτερη ζωή».

Τούς ἔχουν προσέξει μέ μιᾶ εἰκονική ἀγάπη.

Ἐχουν ἐνδιαφερθεῖ γι’ αὐτούς μέ μιᾶ εἰκονική ἐλευθερία.

Δηλαδή.

Τούς ἔχουν κλέψει τή ζωή, γιά μιᾶ ψεύτικη.

Τούς ἔχουν δωροδοκήσει δίνοντάς τους εἰκονικό χῶρο στό
διαδίκτυο καί τούς ληστεύουν τή ζωή ἀδρά!

Σκοπός μας λοιπόν εἶναι νά τούς δώσουμε ἀληθινό τόπο,
γιά νά μιλήσουν, μήπως μέσα ἀπό τήν ἀγάπη μας καί τή
θυσία μᾶς τούς συγ-χωρέσει ἡ Χώρα τῶν Ζώντων!

Προτάσεις

Χρησιμοποιοῦμε ἤδη τό ραδιόφωνο, τό διαδίκτυο, τόν
ἠλεκτρονικό ὑπολογιστή γιά νά διαδώσουμε τό λόγο τοῦ
Θεοῦ, πού εἶναι ἀποκαλυπτικός σέ ὅλα τα μήκη καί τά
πλάτη τῆς γῆς.

Μιά και ή ποιμαντική διακονία, ως διαχρονική διακονία σωτηρίας του ανθρώπου αποσκοπεῖ στον άγιασμό και τή θέωσή του, και άφου είναι αναπόφευκτη ή χρήση τών νέων τεχνολογιών, προτείνω τά παρακάτω, μέ μία έπισήμανση: τά μέσα έχουν επίδραση μόνο εάν τό περιεχόμενο πού προβάλλουν είναι ενδιαφέρον. Πέρασε ή εποχή του έντυπωσιασμού από τήν τεχνολογία και μόνο. Τό περιεχόμενο του διαδικτύου είναι τόσο προκλητικό για ένα νέο, πού για νά τό ανταγωνιστεί ή Έκκλησία μας, πρέπει νά στηριχθεί σέ ό,τι πραγματικά αυθεντικό διαθέτει και νά αποφύγει τίς τυποποιημένες και τετριμμένες πρακτικές.

Κι ακόμη κάτι: Η Έκκλησία οφείλει νά λάβει σοβαρά υπόψιν της ότι πλέον προχωρούμε ολοταχώς σέ μία ήλεκτρονική εποχή, όπου οί όποιες απαγορεύσεις φαντάζουν άστεῖες, τό ίδιο άστεῖο και τό νά μένουμε στον κόσμο μας. Άλλωστε, τό Ίντερνετ σταδιακά έχει μπει σ' όλα τα σπίτια και μέ ευρυζωνικότητα.

Τά τελευταῖα χρόνια έγινε μία προσπάθεια για έννημέρωση και τήν χρησιμοποίηση τής τεχνολογίας του Ίντερνετ κυρίως, δέν θεωρούμε όμως πώς καρποφόρησε. Μητροπόλεις πού έκαναν τά πρώτα τους βήματα είτε φτιάχνοντας σελίδες πού παρουσίαζαν τό έργο τους είτε χρησιμοποίησαν ήλεκτρονική άλληλογραφία, μετά από λίγο καιρό επέστρεψαν, είτε λόγω αδυναμίας του προσωπικού τους είτε λόγω δυσκολίας τών Μητροπολιτών τους νά συμβαδίσουν μέ αυτό, ξανά στην γραφομηχανή και στό fax. Έτσι βλέπουμε σελίδες στό Ίντερνετ, πού έχουν 3 και περισσότερα χρόνια νά ενημερωθούν,

Μητροπολίτες πού ἔχουν πεθάνει νά ἀπευθύνουν μηνύματα γιά τήν ἀρχή τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους...

Βέβαια δέν πρέπει νά ξεχάσει κανείς τίς Ἐνοριακές κυρίως προσπάθειες, οἱ ὁποῖες διακρίνονται τόσο γιά τήν καλαισθησία τους, ὅσο καί γιά τήν συνεχή ἐνημέρωσή τους.

α) Ἀξιοποίηση τῶν νέων τεχνολογιῶν στήν Κατήχηση.

Πρωταρχική μέριμνά μας, πιστεύω, εἶναι νά αξιοποιήσουμε τίς πάμπολλες δυνατότητες, πού μᾶς δίνει ἡ νέα τεχνολογία στήν ὀρθόδοξη κατήχηση τῶν νέων.

1. Θεωρῶ ἐπείγουσα προτεραιότητα τή σύσταση καί ἀπρόσκοπτη λειτουργία μιᾶς ομάδας παραγωγῆς κατηχητικοῦ ὑλικοῦ, μέ ἀμειβόμενο προσωπικό, σέ ὅλες τίς μορφές: ψηφιακούς δίσκους, dvd' s, video κλπ.

  - Πρέπει νά σημειώσω ὅτι, ἀπ' ὅσο γνωρίζω, μόνο ἕναν (1) ψηφιακό δίσκο μέ κατηχητικό ὑλικό παρήγαγε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ Κύπρου, μέ τίτλο «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ». Καί τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων τῆς Ἑλλάδας, μαζί μέ τά νέα σχολικά βιβλία τῶν Θρησκευτικῶν, ἔδωσε στούς δασκάλους δύο ψηφιακού δίσκους, μέ συνοδευτικό ὑλικό, τά ὁποῖα ὅμως δέν μπορῶ νά σᾶς πῶ σέ πόσα χέρια δασκάλων ἔφτασαν.

Ἡ δημιουργία τοῦ ψηφιακοῦ δίσκου «Τό σπίτι τοῦ Θεοῦ» εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς συλλογικῆς προσπάθειας πού ἀποσκοπεῖ στήν ποιοτική ἀναβάθμιση τοῦ μαθήματος τῆς

Θρησκευτικῆς ἀγωγῆς πού προσφέρεται στά σχολεῖα Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαίδευσης τῆς Κύπρου.

Λαμβάνοντας ὑπόψη τή ραγδαία ἀνάπτυξη τῶν Νέων Τεχνολογιῶν καί τήν ἀξιοποίησή τους στό διδακτικό ἔργο, θεωρήθηκε ἀπαραίτητη ἡ δημιουργία τοῦ συγκεκριμένου ψηφιακοῦ δίσκου, δεδομένου ὅτι στήν Κύπρο δέν ὑπάρχει ἀνάλογο ψηφιακό ὑλικό πού νά ὑποστηρίζει τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

Ἡ ἐπιλογή καί συγκέντρωση τοῦ ψηφιακοῦ ὑλικοῦ ἔγινε μέ τέτοιο τρόπο ὥστε νά δημιουργηθεῖ μιά πηγὴ πού νά μπορεῖ νά ἀξιοποιηθεῖ ἀπό ἐκπαιδευτικούς καί μαθητές Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαίδευσης καθὼς ἐπίσης καί κατηχητές. Στό δίσκο αὐτό συγκεντρώνονται καί παρουσιάζονται κείμενα, εἰκόνες, ἤχοι καί βίντεο μέ τρόπο εὔγλωττο καί ἀπλό, συνθέτοντας μιά πλούσια ψηφιακὴ συλλογὴ. Πέρα ὅμως ἀπὸ μιά πλούσια πηγὴ ἐγκυκλοπαιδικῆς γνώσης προσφέρει τὴ δυνατότητα ἀλληλεπίδρασης τοῦ χρήστη μέ τό λογισμικό μέσα σ' ἓνα διαδραστικό περιβάλλον μάθησης.

Πιστεύεται ὅτι ἡ ἀξιοποίηση τοῦ ψηφιακοῦ δίσκου «Τό σπῖτι τοῦ Θεοῦ» θά συμβάλει τά μέγιστα στήν ἀναθεώρηση τῆς προσέγγισης τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικούς καί ὅτι οἱ μαθητές θά ἔχουν τὴν εὐκαιρία νά ἐμπλακοῦν σέ δραστηριότητες μέ μιά πιὸ ἐλκυστικὴ μορφή πού θά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάπτυξη θετικότερης στάσης γιὰ τὴ Θρησκευτικὴ ἀγωγή.

2. Χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιῶν στό κατηχητικό μάθημα.

- Η χρήση του Power point μπορεί να κάνει άπιστευτα έλκυστικό και κατά πολύ αποδοτικότερο το μάθημά μας.
- Υπάρχουν ήδη και κυκλοφορούν στο διαδίκτυο μικρά βεντεάκια, που αναφέρονται σε πολλά θέματα, που μπορούν να γίνουν μιά θαυμάσια αφόρμηση –είσαγωγή, για έναν πλούσιο διάλογο.
- Αίθουσα home-cinema.

3. Παραγωγή μικρών ταινιών με τὰ προγράμματα video maker για θέματα Κατήχησης. (Χριστούγεννα, Πάσχα, κοινωνικά θέματα, βίοι αγίων, διάρκειας 10-12' με σκοπό να προκληθεί το ενδιαφέρον τών παιδιών.

Youtube

- Το Youtube είναι μιά πολύ δημοφιλής ιστοσελίδα, στην οποία χρήστες από όλο τον κόσμο μπορούν να ανεβάσουν βίντεο μικρής διάρκειας που έχουν δημιουργήσει οί ίδιοι, αλλά και να δουν τὰ βίντεο που έχουν ανεβάσει οί άλλοι επισκέπτες.
  - Να προτείνουν θέματα τὰ παιδιά και να βρίσκουν τὰ ίδια κείμενα-ύλικό στο ψαχτήρι – μηχανές αναζήτησης, τὰ όποια θά αποτελούν βάση προβληματισμού.
  - Προβολή βιντεοταινιών και dvd's από τή ζωή του Χριστού, τὰ θαύματά του κλπ
4. Άξιοποίηση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Ένα είδος διαδικτυακής ποιμαντικής. Επικοινωνούμε με τούς νέους. Απαντούμε στα θέματα που τούς απασχολούν. Τούς ενημερώνουμε προσωπικά για θέματα που έχουν σχέση με τήν αγιότητα του βίου, τήν έπιστήμη – τεχνολογία, τον πολιτισμό, για άλλους ανθρώπους (καλλιτέχνες, ήθοποιούς κλπ) που ψάχνονται, αγωνίζονται ενάντια στή φθορά και

τήν αλλοτριώση καί ἄλλα. Μποροῦμε ἀκόμη νά στείλουμε κομμάτια ἄρθρων ἀπό ἐφημερίδες καί ιστοσελίδες, ποῦ νά παραμπέμπουν σέ ὀλόκληρό το ἄρθρο μέ link. Οἱ νέοι μας βομβαρδίζονται καί κατακλύζονται ἀπό ἀγνωστικιστικές καί ἄλλες θεωρίες... Θά εἶναι εὐλογία νά βρίσκουν στόν ὑπολογιστή τούς κάποιο μήνυμα τῆς ἡμέρας, στοιχεῖα ἀπό τό συναξάρι, σύντομα πατερικά λόγια, μιάν ἀνάσα ζωῆς... Μποροῦμε ἀκόμη νά τούς προτείνουμε τήν ἀναζητησιμότητα ὀρθοδόξων κειμένων σέ συγκεκριμένες ιστοσελίδες. Κι ἀφοῦ ἡ διάνοια τῶν νέων τρέχει στά πονηρά, ἄς προσπαθήσουμε νά τήν ἐκπαιδεύσουμε νά σερφάρει καί στά πνευματικά.

5. Διοργάνωση τηλεδιασκέψεων. MSN καί Skype.

- Skype

Πρόγραμμα τό ὁποῖο ἐπιτρέπει στούς χρήστες πού εἶναι συνδεδεμένοι στό Διαδίκτυο νά πραγματοποιοῦν δωρεάν τηλεφωνικές κλήσεις ἀπό ὑπολογιστή πρὸς ὑπολογιστή, ἢ μέ ἀντίτιμο πρὸς σταθερά καί κινητά τηλέφωνα. Μέσω τοῦ Skype παρέχονται, ἐπίσης, ὑπηρεσίες ἄμεσων μηνυμάτων, ἀνταλλαγῆς ἀρχείων κ.α.

- Ὁ ὑπεύθυνος ἱερέας ὀργανώνει συζητήσεις LIVE μέσω MSN καί SKYPE. Μέ μιά web κάμερα, ἓνα ζευγάρι ἀκουστικά ἢ ἠχεῖα καί μικρόφωνο, μπορεῖ νά γίνει μιά συναρπαστική κατηχητική συνάντηση μέ μέλη ἀπό ὅλα τα μέρη τοῦ κόσμου! Ἡ διεύθυνσή μου: f.kallinikos

6. Συμμετοχή τῶν νέων στίς ιστοσελίδες τῶν ἐνοριῶν.

Νά συμπεριλαμβάνονται ἠχογραφήσεις καί βιντεοσκοπήσεις ἀπό ἀκολουθίες, Ἱερές Μονές καί Ναούς, ἐκκλησιαστικά μνημεῖα κ.α.

7. **Newsletter.** Νά αποστέλλεται μηνιαίο ενημερωτικό δελτίο από τή ζωή τῆς ἐνορίας στους συνδρομητές-ἐνορίτες. (π.χ.Φανερωμένης Χολαργού).

8. **Δημιουργία διαδικτυακού ἡμερολογίου (blog).**

- Τί εἶναι τά weblogs ἢ blogs;

Ἡ λέξη «weblog» προέρχεται ἀπό τό συνδυασμό δύο λέξεων: web πού σημαίνει Διαδίκτυο καί «log» πού σημαίνει καταχώρηση. Συνήθως χρησιμοποιεῖται ἡ σύντμηση «blog». Blogging ὀνομάζεται ἡ διαδικασία δημιουργίας καί φόρτωσης πληροφοριῶν σέ ἕνα blog, ἐνῶ ὁ δημιουργός λέγεται blogger.

- Τά blogs ἢ ιστολόγια, ὅπως λέγονται στά Ἑλληνικά, εἶναι εἰκονικά ἡμερολόγια πού ἀποθηκεύονται στό Διαδίκτυο καί μποροῦν νά δημιουργηθοῦν πολύ εὔκολα ἀπό ὅποιονδήποτε καθῶς δέν χρειάζονται εἰδικές τεχνικές γνώσεις γιά τή δημιουργία τους. Τά blogs ἀποτελοῦνται γενικά ἀπό κείμενο καί εἰκόνες καί μπορεῖ νά ἔχουν μορφή ἡμερολογίου.
- Τά ιστολόγια βρίσκονται σέ διάφορους ιστοχώρους, ὅπου τα ἄτομα μποροῦν νά ἐγγραφοῦν ὡς μέλη, καί μετά νά δημιουργήσουν καί νά δημοσιεύσουν τά blogs τους καθῶς καί σχόλια στίς καταχωρήσεις ἄλλων. Τά blogs μπορεῖ νά τά δεῖ εἴτε τό εὐρύ κοινό εἴτε μόνο μιά ἐπιλεγμένη ομάδα ἀνθρώπων, πού ἔχουν σέ τέτοια περίπτωση πρόσβαση σέ κάποιο συγκεκριμένο ιστολόγιο.

- Αὐτή τή στιγμή κυκλοφοροῦν 70 ἑκατομμύρια blogs. Τόν Ἀπρίλιο τοῦ 2007, ὁ ρυθμός δημιουργίας νέων ιστολογίων ἔφτανε τά 1,4 νέα blogs ἀνά δευτερόλεπτο! Τά στοιχεῖα αὐτά, πού προέρχονται ἀπό τή μηχανή ἀναζήτησης blog Technorati, εἶναι ἐνδεικτικά της ραγδαίας διάδοσης αὐτῶν τῶν ἠλεκτρονικῶν ἡμερολογίων. Θέτουν ὅμως καί προβληματισμούς καθὼς τά λεγόμενα splogs (ψεύτικα καί spam blogs) πού δημιουργοῦνται καθημερινά, ὑπολογίζονταν τόν Ἀπρίλιο τοῦ 2007 σέ 3,000 ἕως 7,000 ιστολόγια.
- Βασικός προβληματισμός σέ σχέση μέ τά blogs εἶναι ὅτι κυρίως οἱ νέοι δημοσιεύουν φωτογραφίες τους, προσωπικά τους στοιχεῖα, φωτογραφίες καί στοιχεῖα τῶν φίλων τους καθὼς καί λεπτομέρειες γύρω ἀπό τήν καθημερινή τους ζωή πού μπορεῖ νά διαβαστοῦν ἀπό ὅποιονδήποτε στό Διαδίκτυο. Αὐτό σημαίνει ὅτι πολύ εὐκόλα κακόβουλοι ἄνθρωποι μποροῦν ἀπλά καί χωρίς κόπο νά μάθουν λεπτομέρειες γιά ἓνα νέο ἢ μιά νέα, γιά τίς συνήθειές του, τά χόμπι του, τίς ἀγαπημένες ἀσχολίες τοῦ κ.λ.π., ἔτσι ὥστε νά μποροῦν νά τόν προσεγγίσουν πολύ εὐκόλα.
- Εἶναι λοιπόν πολύ βασικό νά γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχουν κάποιες προσωπικές μας πληροφορίες πού δέν πρέπει ποτέ νά δημοσιεύουμε στό Διαδίκτυο. Ἐπίσης, εἶναι πολύ βασικό νά κατανοήσουμε ὅτι ἀπό τήν στιγμή πού μιά πληροφορία εἰσάγεται σέ κάποια ιστοσελίδα παύει νά εἶναι προσωπική καί γίνεται δημόσια. Καί ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι πολύ εὐκόλα οἱ φωτογραφίες μᾶς μποροῦν νά ἀποθηκευθοῦν σέ

όποιοδήποτε ύπολογιστή και νά χρησιμοποιηθοῦν χωρίς νά τό γνωρίζουμε σέ κάποια ἄλλη ιστοσελίδα. Για παράδειγμα, μιά νεαρή κοπέλα πού εἶχε δημοσιεύσει στό προσωπικό της blog μιά φωτογραφία της, βρέθηκε ξαφνικά νά ποζάρει σέ ναζιστικό site. Ποιός θά τό φανταζόταν; Καί ὅμως εἶναι πολύ ἀπλό.

- Μποροῦμε ἀνά τακτά χρονικά διαστήματα νά παραθέτουμε κείμενα ἀπό τά Εὐαγγέλια, ἀπό τή σοφία τῶν Πατέρων, ἀπό τό Γερροντικό κ.λ.π. ἤ καί νά ὀρίζουν οἱ ἴδιοι οἱ νέοι κάποιο θέμα, γιά νά τούς δίνουμε ἔτσι ἀφορμή ν' ἀναπτύσσεται ἕνας διάλογος, νά γράφουν τίς ἀπόψεις τους, νά σχολιάζουν κι ἕκκεινοι κι ἐμεῖς... Νά καταγράφονται οἱ θέσεις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας γιά σπουδαία θέματα, πού ἀπασχολοῦν ὅλους τους νέους. Νά προτείνονται βιβλία ....
9. **-Διοργάνωση εἰδικῶν μαθημάτων - σεμιναρίων** γιά νά ἐφοδιαστοῦν τά παιδιά μας μέ τά ἀπαραίτητα ἠθικά καί ἐπικοινωνιακά ὄπλα γιά νά ἀντιμετωπίσουν τούς πολλούς κινδύνους πού κρύβονται παντοῦ. Νά μάθουν νά ξεχωρίζουν τό δημόσιο ἀπό τό ἰδιωτικό, τό ὠφέλιμο ἀπό τό βλαβερό, νά μάθουν νά ξεχωρίζουν τήν ποιότητα! Ἔχουμε εὐθύνη: νά λέμε στά παιδιά τά ἀρνητικά στοιχεῖα, ὄχι ὅμως μέ τρόπο ἐξουσιαστικό, ἀλλά μέ σεβασμό στήν ἐλευθερία τους. Τό βάρος μάλιστα θά πρέπει νά πέσει στή δημιουργία κριτηρίων, ὥστε αὐτά ἀπό μόνα τους, εἰ δυνατόν, νά κάνουν τίς σωστές ἐπιλογές.
10. **Ἐνημέρωση καί τῶν γονέων. Ἰστοσελίδες:**
www.saferinternet.gr
11. **Διοργάνωση ἡμερίδων σέ τοπικό ἐπίπεδο.**
Συνεργασία μέ τήν «ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ» τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Οἱ νέοι, οἱ γονεῖς, οἱ ἐκπαιδευτικοί καί

οί ιερείς θά γνωρίσουν χρήσιμα εργαλεία για τήν ασφαλή πλοήγηση στό διαδίκτυο, θά λάβουν πρακτικές συμβουλές ασφάλειας σ'αυτό, θά γίνουν αναφορές στά συνηθέστερα προβλήματα ποῦ αντιμετώπιζον στά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης. (I.M Δημητριάδος, Ήλεια κ.α.)

12. **Δημιουργία λίστας μέ ιστοσελίδες κατηχητικοῦ ἐνδιαφέροντος.** Νά γίνει συλλογή-λίστα ὑπαρχόντων ντοκυμαντέρ μέ σελίδες πού ἀναφέρονται σέ θέματα πίστεως, προβληματισμοῦ τῶν νέων καί πού προβάλουν τήν παγκόσμια τραγική κατάσταση πολλῶν λαῶν.(ὅπως www.exantas.ert.gr).
13. **Δημιουργία διαδικτυακῶν μαθημάτων** ἀγιογραφίας, ὕμνολογίας, βυζαντινῆς μουσικῆς, «γνωρίζω τήν Ὁρθοδοξία», μαγειρικῆς...
14. **NewsSMS.** Νά ἀποστέλλεται μήνυμα γραπτό μήνυμα (SMS) στό κινητό.
15. **NewsMMS.** Νά ἀποστέλλεται μήνυμα μέ φωτογραφίες καί ἤχο (μήνυμα Multimedia Messaging System – MMS)
16. **Διοργάνωση θεματικοῦ διαγωνισμοῦ καί ἔκθεση ψηφιακῆς φωτογραφίας.**
17. Διάδοση τῶν ἐκκλησιαστικῶν τηλεοπτικῶν σταθμῶν. (Λυδία 4E, «Λύχνος» I.M. Πατρῶν, Θάρι Ρόδου)
18. **Social networking - Κοινωνική δικτύωση**
  - Οί ιστοσελίδες κοινωνικῆς δικτύωσης ἀποτελοῦν εἰκονικές κοινότητες, ὅπου οί χρήστες τοῦ Διαδικτύου ἔχουν τή δυνατότητα νά δημιουργήσουν τά εἰκονικά τους προφίλ καί νά ἀναπτύξουν ἕνα δίκτυο ἐπαφῶν, μέ τίς ὁποῖες μποροῦν νά ἐπικοινωνοῦν μέσω τῆς ιστοσελίδας. Οί πιό διαδεδομένες πλατφόρμες κοινωνικῆς δικτύωσης παγκοσμίως αὐτή τή στιγμή εἶναι τό Myspace καί τό Facebook.

Τί είναι ή κοινωνική δικτύωση:

Οί ιστοσελίδες κοινωνικῆς δικτύωσης ἐπιτρέπουν στους χρήστες νά δημιουργήσουν δικό τους περιεχόμενο καί νά τό μοιραστούν μέ ἕνα εὐρύ δίκτυο ατόμων, σέ ὀρισμένες περιπτώσεις καί σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο. Ὑπάρχει μεγάλος ἀριθμός τέτοιων ὑπηρεσιῶν καί τό περιεχόμενο πού διαμορφώνεται ἀπό τούς χρήστες (*user generated content*) γίνεται ὄλο καί πιά δημοφιλές. Οί ὑπηρεσίες αὐτές ἀπευθύνονται σέ ποικίλες ὀμάδες τῶν χρηστῶν του Διαδικτύου, ἀλλά χρησιμοποιοῦνται κατά κύριο λόγο ἀπό παιδιά καί νέους.

Οί ιστοσελίδες κοινωνικῆς δικτύωσης ἐπιτρέπουν στό χρήστη νά δημιουργήσει καί νά σχεδιάσει τήν προσωπική του ιστοσελίδα, *blog* ἢ ἡμερολόγιο χρησιμοποιώντας γραφικά, χρώμα, μουσική καί εἰκόνες ὥστε νά τῆς δώσει ξεχωριστό χαρακτήρα καί ταυτότητα. Στίς ιστοσελίδες αὐτές, τά παιδιά καί οί νέοι ἀνταλλάσσουν σκέψεις καί πληροφορίες σχετικά μέ τά ἐνδιαφέροντά τους, δημοσιεύουν καί ἀνταλλάσσουν τήν μουσική τους, δέχονται σχόλια ἀπό φίλους καί ἐπισκέπτες, δημοσιεύουν εἰκόνες καί βίντεο δικά τους ἢ φίλων τους καί συνδέονται μέ τίς ιστοσελίδες ἄλλων χρηστῶν.

Σέ πολλές ιστοσελίδες μποροῦν ἐπίσης νά διαδράσουν μέ φίλους τους σέ πραγματικό χρόνο μέσω ὑπηρεσιῶν ἄμεσων μηνυμάτων, *chat room* ἢ *forum* καί μποροῦν νά γνωρίσουν νέους φίλους, νά παίξουν παιχνίδια *online*, νά συμμετάσχουν σέ κοινότητες ὅπου ἔχουν τή δυνατότητα νά συζητήσουν γιά τά ἐνδιαφέροντά τους μέ ἄλλους καί νά λάβουν μέρος σέ διαγωνισμούς καί κουίζ.

- Αξιοποίηση τῶν Κοινωνικῶν δικτύων (social networking): Τά κοινωνικά δίκτυα εἶναι ἕνας ὄρος πού μπῆκε τόν τελευταῖο χρόνο στήν ζωή μας, ἐνῶ ὑπῆρχε στό ἐξωτερικό πολύ πρίν.
- Μέ τόν παραπάνω ὄρο, ἐννοοῦμε τίς διαδικτυακές κοινότητες στίς ὁποῖες ἐντασόμαστε ἐμεῖς καί οἱ φίλοι μας. Σέ αὐτούς τούς ἰστοχώρους ἀφήνουμε τά προσωπικά μας στοιχεῖα, φωτογραφίες, μουσική κ.α. Παράλληλα ἐπικοινωνοῦμε μέ γνωστούς καί φίλους πού εἴτε βλέπουμε συχνά ἢ ἔχουμε νά δοῦμε ἀρκετά χρόνια, ἐνῶ δέν εἶναι λίγες οἱ φορές πού μιᾶμε μέ ἀνθρώπους πού δέν γνωρίζουμε καν ἀνταλλάσσουμε ἐμπειρίες πάνω σε κοινά ἐνδιαφέροντά μας.
- Τά πύο γνωστά sites, στά ὁποῖα θά βρεῖτε χιλιάδες γνωστούς καί ἀγνώστους εἶναι:

<http://www.facebook.com/>

<http://www.hi5.com/>

<http://www.myspace.com/>

καί μερικά ἑλληνικά ὅπως εἶναι τά:

<http://www.fatsa.gr/>

<http://www.zoo.gr/>

<http://www.akazoo.gr/>

Είναι αξιοπερίεργο τό γεγονόςός ότι τά συγκεκριμένα sites ιδίως τοῡ έξωτερικού̄ ξεκίνησαν στην αρχή σαν μικρές ακαδημαϊκές κοινότητες πού ήταν κλειστές στό εύρύ κοινό. Όμως όταν έγιναν αντιληπτά από τόν πολύ κόσμο ή συμμετοχή ήταν μαζική.

Στήν Έλλάδα τό 2007 ήταν ή χρονιά σταθμός για τούς παραπάνω ιστοχώρους και ιδιαίτερα για τό <http://www.facebook.com/> τό όποιο απέκτησε χιλιάδες μέλη και είναι τό δημοφιλέστερο στις ήλικίες από 20 και πάνω. Έγινε σημείο αναφοράς για τούς περισσότερους νέους.

19. Facebook. Ένοριακές Όμάδες. Παρουσίαση φωτογραφικού και άλλου ύλικού στην Όμάδα. Οργάνωση συναντήσεων.

- **Myspace**
- Τόν Αύγουστο τοῡ 2003 ιδρύθηκε ή πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Myspace, ή όποία σήμερα, σύμφωνα μέ στοιχεία τής ιδιοκτήτριας εταιρείας, φιλοξενεί επάνω από 200 εκατομμύρια λογαριασμούς χρηστών. Τό Myspace δίνει τή δυνατότητα στά μέλη του να δημιουργήσουν τό εικονικό τους προφίλ, να γνωρίσουν άλλους χρήστες, να επικοινωνούν μέ τούς φίλους τους, καθώς και να αναπτύξουν πληθώρα άλλων δραστηριοτήτων.
- **Facebook**
- Τό Facebook είναι μιά έξαιρετικά δημοφιλής πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης. Δημιουργήθηκε τό

2004 και σήμερα αριθμεί πάνω από 34 εκατομμύρια ενεργά μέλη. Στόν ιστοχώρο αυτό μπορούμε να δημιουργήσουμε τό εικονικό μας προφίλ και να επικοινωνήσουμε ποικιλοτρόπως μέ άλλα άτομα.

20. **Αυτόματες Δημοσκοπήσεις:** Οργάνωση δημοσκοπήσεων μέσω Internet ή μέσω τηλεφώνου, για να διαπιστώσουμε τίς απόψεις τών νέων σέ κάπιο θέμα. Στήν περίπτωση του τηλεφώνου ενεργεί αυτόματος τηλεφωνητής. Συλλέγονται οί απαντήσεις και αναλύονται.

21. **Online Forums.** Θεματικές ενότητες σέ ιστοσελίδες όπου ό καθένας μπορεί να ξεκινήσει τή συζήτηση πάνω σε ένα θέμα και να ακολουθήσουν και άλλοι μέ τίς απόψεις τους.

- **Τί είναι ένα chat room;**
- Ένα δωμάτιο ανοιχτής επικοινωνίας, γνωστό στήν γλώσσα του Διαδικτύου ως chat room, προσφέρει άμεση (συγχρονισμένη) επικοινωνία σέ πραγματικό χρόνο. Τά chat rooms είναι εικονικά μέρη, όπου άνθρωποι από όλο τόν κόσμο μπορούν να «συναντηθούν» και να «συνομιλήσουν» μέσω μηνυμάτων πού γράφουν μέ τό πληκτρολόγιό τους. Όπως αποκαλύπτει και ή λέξη «συγχρονισμένη», για να κάνει κανείς chat μέ άλλα άτομα, πρέπει να τά «συναντήσει» τήν ίδια ώρα σέ ένα chat room.

22. Πολύ δημοφιλή είναι τά αποκαλούμενα «Instant Messenger Programs» (**Προγράμματα Άμεσων Μηνυμάτων**), μέσω τών οποίων μπορεί κανείς να

πληροφορηθεῖ πότε οἱ φίλοι του εἶναι συνδεδεμένοι στό Διαδίκτυο. Τότε μπορεῖ νά τούς καλέσει σέ συνομιλία, νά τούς στείλει μηνύματα, ἀρχεῖα, κ.λπ. τά ὁποῖα θά λάβουν καί μποροῦν νά διαβάσουν ἄμεσα.

23. Second life

- Πρόκειται γιά παιχνίδι πού παίζεται σέ ἕνα εἰκονικό περιβάλλον μέσω τοῦ Διαδικτύου. Στό περιβάλλον αὐτό, οἱ χρήστες μποροῦν μέσω τῶν avatars τούς νά ἐξερευνοῦν, νά κοινωνικοποιοῦνται, νά δημιουργοῦν φίλους, νά ἀναπτύσσουν ἀκόμα καί οικονομικές δραστηριότητες. Μέ ἄλλα λόγια, οἱ χρήστες μποροῦν νά διαμορφώσουν μιᾶ δεύτερη ζωή στό Διαδίκτυο, μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται.
- Ὁργάνωση ἄλλων δημιουργικῶν δραστηριοτήτων (τέχνη, διάβασμα, ἀθλητισμός, περιβαλλοντικές δράσεις, κατασκηνώσεις....) θά ἀντισταθμίσουν καί θά ἐλαχιστοποιήσουν τήν ἐπιρροή τῶν ἠλεκτρονικῶν παιχνιδιῶν.

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἀγαπητοί πατέρες καί ἀδελφοί,

Ἐνας νέος μοῦ εἶπε : Μακάρι, πάτερ, νά ὑπῆρχε κι ἕνας ἐφημέριος ἱερέας στίς συζητήσεις μας, στίς ἱστοσελίδες μας, στίς παρέες μας στό διαδίκτυο... Νά μπορούσαμε νά τοῦ μιλήσουμε, νά μᾶς μιλήσει, νά τόν ἀκούσουμε!

Λοιπόν, τί λέτε;

Μήπως ἤρθε ἡ ὥρα νά ἐπεκτείνουμε τήν ἐφημερία μας καί
στό χῶρο τῶν νέων τεχνολογιῶν;

Σᾶς εὐχαριστῶ ποῦ μέ ἀκούσατε. Μέ χαρά θά περιμένω τίς
παρατηρήσεις σας.

Ἀρχιμ. Καλλίνικος Μαυρολέων

Εὐχαριστίες:

Ἀρχιμ. π.Συμεῶν Βενετσιᾶνο

π.Γεώργιο Δορμπαράκη

π.Θεμιστοκλῆ Μουρτζανό

π.Ἡλία Παπαδόπουλο

π. Παναγιώτη Κωστούλα

Δρ.Λουδοβίκο Τουρατζίδη

κ.Ματθαῖο Τσιμιτάκη

κ.Γιάννη Καματάκη

κ.Γεώργιο Σκευοφύλακα

κ.Διονύσιο Γιακουμακάτο

κ.Νικόλαο Ματζούρη

κ.Σταῦρο Κόλλια

κ.Παναγιώτη Ντουρῆ

κ.Πανωραία Κανελλοπούλου

κ.Παναγιώτη Ματσινόπουλο

κ.Ἀνδρέα Χαλκιᾶ

κ.Γιάννη Χαλκιᾶ

δ.Εὐδοξία Μαστρολέων

δ.Ἀναστασία Χαλκιᾶ

κ.Μαρία Χαλκιᾶ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Άρθρα σέ ήμερήσιες έφημερίδες και περιοδικά.
  2. Τεύχη του περιοδικού RAM και HITECH.
  3. Ίωάννας Χρήστου: Παιδιά και ήλεκτρονικό παιχνίδι. Έκδόσεις «Ταξιδευτής»
  4. Όδυσσέα Εύαγγέλου και Νίκης Κάντζου: Δι@δίκτυο κ@ι δι@πολιτιστική έκπ@ίδευση, εκδόσεις «Ταξιδευτής»
  5. Περιοδικό «Κ», 11-5-2008, Παιδιά και Ύντερνετ.
  6. Περιοδικό «Ψηφιακή Έλλάδα».
  7. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΟΥΜΟΥΛΑ, ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΟΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Α ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ, ΠΝΑ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ: ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗ;**
  8. ΕΡΕΥΝΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ
Δημιουργική και ασφαλής χρήση του διαδικτύου από νέους και νέες έως 18 ετών.
Πανελλαδική εμπειρική έρευνα σε μαθητές/μαθήτριες γυμνασίων και λυκείων.
Καταγραφή-διερεύνηση στοιχείων και απόψεων 12 αρμόδιων φορέων & υπηρεσιών.
Υπεύθυνοι έρευνας: Γιάννης Κατερέλος, Πολυδεύκης Παπαδόπουλος
8. Ιστοσελίδες στό διαδίκτυο.